

21.02.25р. 24гр. укр. літ.

Доброго дня! Тема уроку. Інтимна лірика Василя Симоненка («Ну, скажи, хіба не фантастично...», «Ікс плюс ігрек»). Роздуми над поезією митця та її мотивами

Увага! Виконані завдання надсилати за електронною адресою:
moshev2020@icloud.com

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ УРОКУ

*Прийшла любов непрохана й неждана —
Ну як мені за нею не піти?*
Василь Симоненко

Поезії Василя Симоненка «Ну, скажи, хіба не фантастично...» та «Ікс плюс ігрек» різко контрастують з віршами «Задивляюсь у твої зіниці...» та «Я...» як за мотивами, так і за настроєм, і за сприйняттям. Тому відмінність можна пояснити належністю віршів до різних видів лірики. Твори «Задивляюсь у твої зіниці...» та «Я...» глибоко патріотичні за змістом, у них проголошується ідея нерозривної єдності людини з суспільством, яскраво звучать мотиви відданості Батьківщині, любові до неї та самоствердження людини у складному сучасному світі. Отже, ці твори належать до громадянської лірики. А ось у поезіях «Ну, скажи — хіба не фантастично...» та «Ікс плюс ігрек» читач усвідомлює: щирість особистих почуттів людини — це невід'ємне багатство її духовного світу. Вірші, у яких настрої ліричного героя викликані особистими переживаннями, належить до інтимної лірики.

Інтимна лірика Василя Симоненка — потужне крило його поезій. Неповторність віршів про кохання — в художньому дослідженні філософії почуття, його найтонших нюансів, від романтичного захоплення до гіркої розчарування. У серці юнацькому бриніла пісня кохання.

На папір лягали задушевні пісні про неї -1— омріяну і суджену, ніжну білу мрію.

1. Опрацювання поезії «Ну, скажи — хіба не фантастично...»
<https://www.youtube.com/watch?v=98AqkNCJ2sM>

Визначення теми вірша, ідеї, основної думки:

Тема: зображення нероздільного кохання ліричного героя, його філософські роздуми.

Ідея: переосмислення ставлення ліричного героя до коханої, переживання, що не зумів зберегти стосунки.

Головна думка: кохання — це найпрекрасніше почуття на Землі.

Віршовий розмір: змішаний, переважає п'ятистопний хорей.

Жанр: ліричний вірш.

Вид лірики: інтимна.

Художні засоби:

- **анафора:** як... як, ми... ми;
- **епітети:** суворе небо, небо вічне, хаос доріг;
- **метафори:** доки мерехтітимуть світи під суворим небом;
- о **риторичний оклик:** скільки раз це бачила земля!
- **риторичне питання:** я тебе зустрів і не зберіг?

Людина глибокої душі, Василь Симоненко у віршах про любов не міг бути поверховим та нещирим. Він був прекрасним і щирим навіть тоді, коли не все склалося за бажанням, бо кожна людина у поета — це особистість, неповторність, це небезпечний космос. І як перетинаються дороги людей, як виникають почуття — теж незбагненна таємниця. Вірш «Ну, скажи — хіба не фантастично...» — про нерозділене кохання, але ліричний герой ставиться до нього по-філософськи. Особисто для нього — трагедія, він не зумів зберегти, утримати любові. Його дівчина — чиясь кохана. Він її кохає, хоча вона знайшла своє щастя з іншим, свою долю...

Полюбити — зрадити, гнів — любов, будні — свята, радість — жаль, фантастична зустріч — трагічна втрата — такі нюанси, злети і падіння найпрекраснішого з людських почуттів у вірші «Ну, скажи — хіба не фантастично...». Тільки в його інтимній ліриці знаходимо рядки, які так вражаюче точно відтворюють сум'яття душі, розтривожені коханням. Кохання — це диво, це щастя, це дарунок долі. І скільки б його не було на Землі, для кожного покоління, кожної людини воно завжди є жаданим, таким неповторним, трепетним, солодким...

2. Опрацювання поезії «Ікс плюс ігрек»

<https://www.youtube.com/watch?v=ec94wxSngII>

- У якому році написаний вірш? (09.01.1962 рік)
- До якого жанру належить? (Ліричний вірш)
- Вид лірики. (Інтимна)
- Віршовий розмір. (Трискотний анапест)
- Кому присвячено поезію? (Чорнявій математичці)

Аналіз поезії «Ікс плюс ігрек»

Тема: зображення першого захоплення своєю вчителькою.

Ідея: оспівування жіночої краси в образі чорнявої математички.

Художні засоби:

- **епітети:** віковичної краси, ніжні погрози;
- о **метафори:** що вслухається в ніжні погрози збаламучене серце моє;
- **риторичний оклик:** просто здорово, що ти є!;
- **риторичне питання:** де ще мудрих таких знайти?

Поет, намагаючись розгадати космос жіночої душі, секрет взаємного притягання двох сердець, у вірші з присвятою чорнявій математичці з добрим гумором відкриває формулу: «Ікс плюс ігрек — це будеш ти». Так від вимріяного, романтичного образу коханої («я від тебе ждав незвичайного і дивного, щоб з'явилася маренням, видивом, сном...») він приходить до земного образу чорнявої математички, а їх поєднання бачимо в обожнюванні жінки — матері, жінки — продовжувачки роду людського, а значить, всього сущого на землі:

І сьогодні вклоняється серце моє

Тій земній, соромливій, жагучій жіночності,

Що красою життя — материнством стає.

□ Василь Симоненко став для нас легендою. Нескорений, як Прометей, з гарячою і пристрасною натурою, непримиренний до ворогів українського народу, великий патріот своєї Вітчизни, щирий і добродійний, він увійшов у літературу як поборник правди і добра.

□ Твори Василя Симоненка сприяли піднесенню нашої літератури на широкій ниві загальнолюдського гуманістичного буйноцвіття, поряд із творами кращих поетів сучасності заявили про Україну як про державу з великим людським потенціалом, з незмірними інтелектуальними можливостями.

□ У творчості Василя Симоненка нуртують паралельними лініями велика синівська любов до Батьківщини і така ж сама велика лють до її ворогів. Тому поет відчуває в собі моральне право не лише освідчуватися в любові, а й у ненависті.

□ Метою митця став ідеал гармонії як стосовно світу, так і щодо людини, а також і в бутті, і в свідомості сучасників. Це визначає посилення уваги Василя Симоненка до проблеми правди в житті і мистецтві, а водночас — до проблеми добра і зла, моралі та етики, величі людини і суспільства.

□ Однак найсильніший поет у вираженні щирої любові до людини й Вітчизни, в утвердженні віри та майбуття сучасників. Його твори вражають, притягують надзвичайною щирістю, заворожують магією чи то любові, чи то ненависті.

□ Емоційним багатством відзначається й інтимна лірика Василя Симоненка, пронизана мотивом любові як прекрасної стихії ніжності й осяяння душі.

Коли все ж таки спробувати схарактеризувати інтимну лірику Василя Симоненка, то можна відзначити, що вона містить широкий емоційний спектр цього почуття — від його найвищої піднесеності, коли любов, здається, набуває ознак близької до божевілля навіженості, до більш спокійних станів.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

□ Підготувати презентацію про життя та літературну діяльність Дмитра Павличка.

- Виконати тестові завдання за творчістю Василя Симоненка.

<https://naurok.com.ua/test/tvorchist-vasilya-simonenka-710195.html>